

12. Kunnanasiamiehet

Henkilökunta. Kunnanasiamiesjärjestelmä oli v. 1964 toteutettu siten, että kaupunginkanslian alaisena oli päävirkainen, vakinaisessa virkasuhteessa oleva kunnan-asiamies sekä 1.1. lukien tilapäisessä virkasuhteessa oleva apulaiskunnanasiamies. Kunnanasiamies toimi muiden virkatehtäviensä ohella verolautakunnan, sen valmistelujaoston ja liikejaoston kunnanasiamiehenä ja hänelle oli määrätty liikejaostossa tapahtuvaa toimintaa varten kaksi kunnanasiamiehen palkkiovirkaista varamiestä. Näistä ensimmäinen hoiti samalla kunnanasiamiehen tilapäisesti estyneenä ollessa hänen yleiseen toimintapiiriinsä kuuluvia tehtäviä. Lisäksi oli eräitä veroviraston viranhaltijoita määrätty toimimaan verolautakunnan muissa jaostoissa palkkiovirkaisina kunnanasiamiehinä ja näiden varamiehinä.

Kunnanasiamiehenä toimi kertomusvuonna varat. Antti Varhimo ja apulaiskunnanasiamiehenä 1.3. lukien lainop. kand. Bengt Melander. Palkkiovirkaisiksi kunnanasiamiehiksi oli määrätty veroviraston osastosihteerit Heikki Hainari, Osmo Helkavaara, Harry Itkonen, Kauko Kytömaa, Bengt Melander, Annikki Muilu, Sirkka Salmi ja Marianne Spoof sekä heidän varamiehekseen Pentti Kaartinen, Pentti Lappalainen, Sirkka Salmi ja Inkeri Siiriä sekä liikejaoston kunnanasiamiehen ensimmäiseksi varamieheksi Martti Airola ja toiseksi varamieheksi Harry Itkonen.

Kunnanasiamies Varhimo oli määrätty samalla toimimaan ennakkoperintäasioissa kunnanasiamiehen varamiehenä. Työvoiman puutteen johdosta ei liikejaostossa ollut toista varamiestä eikä yksityisten kirjanpitovelvollisten jaostossa, ammatinharjoittajien jaostossa sekä kahdessa palkansaajien jaostossa ollut kunnanasiamiestä tai varamiestä 1.1.—30.4. välisenä aikana eikä yhdessä palkansaajien jaostossa kunnanasiamiestä 1.—31.12. välisenä aikana.

Kunnanasiamiesten toimisto- ja konekirjoitustyöt hoidettiin veroviraston toimesta.

Toimisto- ja arkistotilat. Käytännöllisistä syistä sijaitsi kunnanasiamiehen työhuone verovirastossa Stadionilla ja apulaiskunnanasiamiehen toimipaikka vastaa-vasti Pohj. Hesperiankatu 15:ssä. Palkkiovirkaiset kunnanasiamiehet työskentelivät virkahuoneissaan verovirastossa.

Helsingin kaupungille kuuluvat verotusasioiden asiakirjat säilytettiin veroviraston arkiston yhteydessä lukuun ottamatta kaupunginhallituksen yleisjaoston pöytäkirjoja ja kaupunginjohtajan päätösluetteloita, joiden arkistoinnin hoiti kaupunginkanslia.

Toiminta. Kunnanasiamiehen pääasiallisimpiin tehtäviin kuului keskusverolautakunnan ennakkotiedon sisältämien päätösten esitteleminen kaupunginhallituksen yleisjaostolle ja ehdotusten laatiminen muutoksenhakukirjelmäksi, mikäli yleisjaosto oli päättänyt hakea muutosta tällaiseen päätökseen; pöytäkirjan pitäminen yleisjaostossa veroasioista ja otteiden antaminen siitä asianomaisille ja eri virastoille ym.; niiden veroasiain esittely kaupunginjohtajalle, jotka kuuluivat hänen käsiteltäviinsä, sekä tarvittavien muutoksenhakukirjelmien tai vastineiden laatiminen; kaupunginjohtajan verotusasioita koskevan päätösluettelon pitäminen ja otteiden antaminen siitä eri virastoille. Kunnanasiamiehen tuli lisäksi antaa kaupunginhallituksen puolesta sen v. 1962 tekemän päätöksen mukaisesti lääninhallitukselle veronkantoasetuksen 13 §:n 2 mom:ssa tarkoitetut lausunnot verojäämien tileistä poistamista koskevista asioista.

Apulaiskunnanasiamiehen tehtäviin kuului lähinnä kaupunginhallitukselle osoitettujen, verohuojennusta koskevien hakemusten valmistelu ja niiden esitteleminen yleisjaostolle. Lisäksi hän avusti kunnanasiamiestä tämän toimintapiiriin kuuluvissa tehtävissä ja kaupunginhallituksen 19.3. tekemän päätöksen nojalla antoi myös kunnanasiamiehen ohella kaupunginhallituksen puolesta lausuntoja verojäämien tileistä poistamista koskevista asioista.

Veroviraston arkiston laatiman tilaston mukaan käsiteltiin yleisjaostolle ja kaupunginjohtajalle tapahtuneissa esittelyissä verohuojennusasioita lukuun ottamatta yht. 5 562 (ed. v. 5 044) asiaa, joista suuritöisimpinä mainittakoon lääninhallitusten päätökset, 4 808 (4 420) kpl. Verohuojennuksen myöntämistä koskevia hakemuksia esiteltiin yleisjaostolle kertomusvuonna 215.

Kunnanasiamiehen tuli lisäksi valvoa kaupungin, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen oikeutta verotuksessa seuraamalla asioiden käsittelyä verolautakunnan yleiskokouksissa ja sen valmistelu- ja liikejaostoissa sekä tutkijalautakunnan kokouksissa sekä hakemalla muutosta lääninhallituksilta kunnallisverotukseen ja kansaneläkevakuutusmaksun määräämiseen ja maksuunpanoon, mikäli katsoi sen tarpeelliseksi. Tehtäviin kuului edelleen vastineiden antaminen niiden valitusten johdosta, jotka oli tehty lääninhallituksille kunnallis- ja kirkollisverotuksista. Muiden tehtävien suuren määrän vuoksi jäi vastineiden antaminen kokonaan liikennejaoston kunnanasiamiehen varamiesten hoidettavaksi ja päävirikaisen kunnanasiamiehen toiminta rajoittui ohjeiden ja neuvojen antamiseen.

Palkkiovirkaisten kunnanasiamiesten ja heidän varamiestensä pääasiallisimpina tehtävinä oli laatia heidän toimialakseen määrätyn veroviraston osaston osalta vastineet niihin valituksiin, jotka oli tehty verotuksesta ja maksuunpanosta. Lisäksi heidän tuli valvoa kaupungin, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen oikeutta verotuksessa ja hakea muutosta toimitettuun verotukseen. Käytettävissä ei ole tilastoa yksinomaan kunnallisverotusta koskevien vastineiden määrästä.